

BELGISCHE SENAAAT

 ZITTING 2001-2002

17 OKTOBER 2001

**Wetsvoorstel houdende regeling van de
autopsie na het onverwachte overlijden
van een zuigeling**

AMENDEMENTEN

Nr. 1 VAN DE HEREN **DESTEXHE EN MALMENDIER**

Art. 2

Dit artikel aanvullen met de woorden:

« indien er geen vermoeden bestaat dat zij een niet-natuurlijke dood gestorven zijn ».

Verantwoording

De voorgestelde tekst is niet van toepassing indien er een vermoeden bestaat dat het kind een niet-natuurlijke dood gestorven is.

Nr. 2 VAN DE HEREN **DESTEXHE, MALMENDIER EN DEDECKER**

Art. 3

Dit artikel vervangen als volgt:

« Art. 3. — Aan iedere ouder van een kind dat overleden is voor het de volle leeftijd van twee jaar heeft

Zie:

Stukken van de Senaat:

2-409 - 1999/2000:

Nr. 1: Wetsvoorstel van de heer Destexhe.

SÉNAT DE BELGIQUE

 SESSION DE 2001-2002

17 OCTOBRE 2001

**Proposition de loi réglementant la pratique
de l'autopsie après le décès inopiné d'un
nourrisson**

AMENDEMENTS

N° 1 DE MM. **DESTEXHE ET MALMENDIER**

Art. 2

Compléter cet article par les mots:

« s'il n'y a pas de soupçon de mort non naturelle ».

Justification

Le texte proposé ne s'applique pas s'il y a soupçon de mort non naturelle.

Alain DESTEXHE.
Jean-Pierre MALMENDIER.

N° 2 DE MM. **DESTEXHE, MALMENDIER ET DEDECKER**

Art. 3

Remplacer cet article par ce qui suit:

« Art. 3. — Tout parent d'un enfant décédé avant d'avoir l'âge de deux ans révolus se verra proposer

Voir:

Documents du Sénat:

2-409 - 1999/2000:

N° 1: Proposition de loi de M. Destexhe.

bereikt, wordt een autopsie voorgesteld in het kader van een postmortaal onderzoek teneinde de doodsoorzaak te vinden. De beslissing van de ouders om de autopsie al dan niet te aanvaarden, wordt opgenomen in het medisch dossier van het kind. Indien de ouders het niet eens zijn, wordt de autopsie niet uitgevoerd. Indien de toestemming van beide ouders niet binnen 48 uren na het overlijden verkregen kan worden, wordt de wens van de aanwezige ouder ingewilligd. »

Verantwoording

De beslissing van de ouders, in positieve of negatieve zin, wordt in het medisch dossier opgenomen. Er is dus geen handtekening meer nodig om een autopsie toe te staan of te weigeren. Voor de ouders is dit waarschijnlijk de minst traumatiserende handwijze.

Nr. 3 VAN DE HEREN **DESTEXHE EN MALMENDIER**

Art. 4

Dit artikel vervangen als volgt :

« Art. 4. — Na de instemming van de ouders om een autopsie uit te voeren worden de kinderen die thuis overleden zijn, overgebracht naar het meest nabij gelegen referentiecentrum waar de autopsie kan worden uitgevoerd. De nadere regels voor het vervoer worden vastgelegd bij koninklijk besluit. »

Verantwoording

Gezien het geringe aantal betrokkenen, is het belangrijk dat zij overgebracht worden naar een referentiecentrum, waar zij zowel op psychologisch als op wetenschappelijk vlak naar behoren opgevangen kunnen worden.

Nr. 4 VAN DE HEREN **DESTEXHE EN MALMENDIER**

Art. 6

Dit artikel aanvullen met de woorden :

« in een referentiecentrum voor de wiegendood van zuigelingen ».

une autopsie dans le cadre d'un bilan post mortem, permettant de rechercher la cause du décès. La décision des parents, d'accepter ou de refuser l'autopsie, est consignée au dossier médical de l'enfant. En cas de désaccord des parents, l'autopsie ne sera pas réalisée. Si l'accord des deux parents ne peut être réuni dans les 48 heures à partir du décès, l'avis du parent présent sera suivi. »

Justification

La décision des parents, positive ou négative, est consignée au dossier médical. Il n'y a donc plus besoin d'une signature ni pour autoriser, ni pour refuser une autopsie. Il semble que cette façon de procéder est sans doute la moins traumatisante pour les parents.

Alain DESTEXHE.
Jean-Pierre MALMENDIER.
Jean-Marie DEDECKER.

N° 3 DE MM. **DESTEXHE ET MALMENDIER**

Art. 4

Remplacer cet article par ce qui suit :

« Art. 4. — Après l'accord parental sur la réalisation d'une autopsie, les enfants décédés à domicile sont transférés dans le centre de référence le plus proche pouvant réaliser l'autopsie. Les modalités de transport sont fixées par arrêté royal. »

Justification

Vu le faible nombre de personnes concernées, il est important qu'elles soient orientées vers un centre de référence pour une prise en charge adéquate tant au niveau psychologique que scientifique.

N° 4 DE MM. **DESTEXHE ET MALMENDIER**

Art. 6

Compléter cet article par les mots :

« dans un centre de référence pour la mort subite de nourrisson ».

Verantwoording

Gezien het geringe aantal doden en hun geografische spreiding, moeten de autopsies uitgevoerd worden door enkele referentiecentra die hierin gespecialiseerd zijn, waar dit op de wetenschappelijk meest verantwoorde manier en met respect voor het stoffelijk overschot kan geschieden.

Nr. 5 VAN DE HEREN **DESTEXHE EN MALMENDIER**

Art. 9

In dit artikel, tussen de woorden «zo spoedig mogelijk» en «aan de ouders», de woorden «in een onderhoud» invoegen.

Verantwoording

De psychologische begeleiding is belangrijk. Men moet vermijden dat de resultaten per post verstuurd worden.

Nr. 6 VAN DE HEREN **DESTEXHE EN MALMENDIER**

Art. 9bis

Een nieuw artikel 9bis invoegen, luidende :

«Art. 9bis (nieuw). — Door de artsen en het begeleidingsteam in het raam van een referentiecentrum wordt psychisch-sociale hulp voorgesteld.»

Verantwoording

Zie amendement nr. 3.

Nr. 7 VAN DE HEER **MALMENDIER**

Opschrift

In het voorgestelde opschrift, de woorden «het onverwachte overlijden» vervangen door de woorden «de wiegendood».

Verantwoording

De werkingssfeer van deze tekst moet duidelijk beperkt blijven tot de gevallen van wiegendood. Andere vormen van overlijden van kinderen (door infectie of aangeboren afwijkingen, ...) moeten worden uitgesloten.

Justification

Vu le faible nombre de décès et leur dispersion géographique, les autopsies doivent être pratiquées par quelques centres de référence spécialisés dans ce problème, là ou elle pourra être pratiquée avec un maximum de rigueur scientifique et dans le respect de la dépouille.

N° 5 DE MM. **DESTEXHE ET MALMENDIER**

Art. 9

À cet article entre les mots «de leur choix» et «dans un délai», insérer les mots «, au cours d'un entretien,».

Justification

La prise en charge psychologique est importante. Il faut éviter que des résultats ne soient transmis par courrier.

N° 6 DE MM. **DESTEXHE ET MALMENDIER**

Art. 9bis

Insérer un article 9bis nouveau, libellé comme suit :

«Art. 9bis (nouveau). — Une aide psychosociale est proposée par les médecins et l'équipe d'accompagnement dans le cadre du centre de référence.»

Justification

Idem amendement n° 3.

Alain DESTEXHE.
Jean-Pierre MALMENDIER.

N° 7 DE M. **MALMENDIER**

Intitulé

Dans le titre proposé, remplacer les mots «le décès inopiné» par les mots «la mort subite».

Justification

Il importe de circonscrire le champ d'application du présent texte et de le limiter aux cas de mort subite. Il faut donc exclure les autres types de mort d'enfant (infection, malformations congénitales, ...).

Nr. 8 VAN DE HEER MALMENDIER

(Subamendement op amendement nr. 2)

Art. 3

In dit artikel, de woorden «van een kind dat overleden is vóór het de volle leeftijd van twee jaar heeft bereikt» **vervangen door de woorden** «van een kind van minder dan één jaar, dat om onverklaarbare redenen is overleden».

Verantwoording

Wiegendoed heeft in het medisch jargon betrekking op kinderen van minder dan een jaar (een kind van twee jaar is geen zuigeling meer), van wie het overlijden onverklaarbaar blijft.

Nr. 9 VAN DE HEER MALMENDIER

(Subamendement op amendement nr. 2 van de heren Destexhe, Malmendier en Dedecker)

Art. 3

De laatste volzin van het voorgestelde artikel 3 doen vervallen.

Verantwoording

Wat gebeurt er als de arts 47 uren na het overlijden van het kind een autopsie voorstelt? Dan heeft de afwezige ouder slechts één uur de tijd om te beslissen.

Wat belet een ouder die weet dat de partner van wie hij gescheiden is, tegen de autopsie gekant is, om met opzet 48 uren te laten voorbijgaan zodat de autopsie kan plaatsvinden?

Nr. 10 VAN DE HEER MALMENDIER

(Subamendement op amendement nr. 2 van de heren Destexhe, Malmendier en Dedecker)

Art. 3

In dit artikel, de volzin «Indien de ouders het onderling niet eens zijn, wordt de autopsie niet uitgevoerd» **vervangen door de volzin** «Ingeval de ouders het onderling niet eens zijn of wanneer de mening van de ouders niet verkregen kan worden, wordt de autopsie niet uitgevoerd».

Verantwoording

Het spreekt voor zich dat beide ouders toestemming moeten geven alvorens de autopsie kan worden uitgevoerd. Zonder toestemming kan geen autopsie plaatsvinden.

N° 8 DE M. MALMENDIER

(Sous-amendement à l'amendement n° 2)

Art. 3

À cet article, remplacer les mots «d'un enfant décédé avant d'avoir l'âge de deux ans révolus» **par les mots** «d'un enfant de moins d'un an, dont le décès reste inexpliqué».

Justification

La mort subite, dans le jargon médical, concerne, d'une part, les enfants de moins d'un an (un enfant de deux ans n'est plus un nourrisson) et, d'autre part, les décès de ceux-ci qui restent inexpliqués.

N° 9 DE M. MALMENDIER

(Sous-amendement à l'amendement n° 2)

Art. 3

Supprimer la dernière phrase de l'article 3 proposé.

Justification

Quid si le médecin propose l'autopsie de l'enfant 47 heures après le décès de celui-ci? Cela ne donne au parent absent au départ, qu'une heure pour prendre sa décision!

Qu'est-ce qui empêche un parent, sachant que son conjoint dont il est séparé est contre l'autopsie, de laisser passer après le délai de 48 heures pour bénéficier de l'autopsie?

N° 10 DE M. MALMENDIER

(Sous-amendement à l'amendement n° 2)

Art. 3

Remplacer la phrase «En cas de désaccord des parents, l'autopsie ne sera pas réalisée» **par la phrase** «Si les parents sont en désaccord ou si l'avis des parents n'a pu être obtenu, l'autopsie ne sera pas réalisée».

Justification

Il est évident que l'accord des deux parents doit être obtenu avant de réaliser l'autopsie. Pas d'accord, pas d'autopsie.

Er moet echter ook rekening worden gehouden met de mogelijkheid dat de ouders hun kind aan een andere persoon hebben toevertrouwd en in het buitenland verblijven en/of niet binnen 48 uren te bereiken zijn. In dat geval kan die andere persoon niet alleen zijn toestemming geven. Enkel als de ouders het er onderling over eens raken, kan de autopsie worden uitgevoerd.

Nr. 11 VAN DE HEER **MONFILS**

Art. 3

Dit artikel vervangen als volgt :

« Art. 3. — *De ouders van een kind van minder dan één jaar dat om onverklaarbare redenen is overleden, kunnen een autopsie aanvragen om de doodsoorzaak op te sporen.*

De betrokken arts stelt de ouders in kennis van dat recht. De beslissing van de ouders om de autopsie al dan niet te laten uitvoeren, moet schriftelijk worden vastgesteld.

Dat stuk wordt gevoegd bij het medisch dossier van het kind. »

Nr. 12 VAN DE **REGERING**

Art. 5

Dit artikel vervangen als volgt :

« Art. 5. — *Zijn beide ouders overleden, afwezig of onbekwaam verklaard, wordt het in artikel 3 bedoelde voorstel van autopsie, aan de voogd, de grootouders of de meerderjarige broers en zusters gedaan, die onder dezelfde voorwaarden en regelen als de ouders beslissen om de autopsie al dan niet te aanvaarden. »*

Verantwoording

Vermits het geamendeerde artikel 3 niet alleen het recht om zich tegen autopsie te verzetten bevat, maar integendeel aan de ouders het recht toekent om de autopsie al dan niet te aanvaarden, moet artikel 5 in dezelfde zin herschreven worden.

Nr. 13 VAN DE **REGERING**

Art. 6

Dit artikel vervangen als volgt :

« Art. 6. — *De autopsie wordt, van zodra mogelijk na de in artikel 3 of 5 bedoelde beslissing om de*

Mais il faut également prévoir le cas des parents en déplacement à l'étranger et/ou injoignables dans les 48 heures et ayant confié leur enfant à une autre personne. Celle-ci ne peut prendre seule la décision d'autopsier. Pas d'accord des parents, pas d'autopsie.

Jean-Pierre MALMENDIER.

N° 11 DE M. **MONFILS**

Art. 3

Remplacer cet article par ce qui suit :

« Art. 3. — *Les parents d'un enfant décédé de moins d'un an, dont le décès reste inexpliqué, peuvent demander une autopsie permettant de rechercher les causes du décès.*

Le médecin concerné informe les parents de ce droit. La décision des parents de décider ou de ne pas décider l'autopsie doit être actée par écrit.

Ce document est inséré dans le dossier médical de l'enfant. »

Philippe MONFILS.

N° 12 DU **GOVERNEMENT**

Art. 5

Remplacer cet article par ce qui suit :

« Art. 5. — *Au cas où les deux parents seraient décédés, absents ou déclarés inaptes, la proposition de procéder à l'autopsie visée à l'article 3 sera faite au tuteur, aux grands-parents ou aux frères et sœurs majeurs, qui pourront décider d'accepter ou non l'autopsie sous les mêmes conditions et suivant les mêmes règles applicables aux parents. »*

Justification

Dès lors que la version amendée de l'article 3 comporte non seulement le droit de s'opposer à l'autopsie, mais confère en outre aux parents le droit d'accepter ou non l'autopsie, il convient de réécrire l'article 5 dans le même sens.

N° 13 DU **GOVERNEMENT**

Art. 6

Remplacer cet article par ce qui suit :

« Art. 6. — *L'autopsie sera pratiquée dès que possible lorsque la décision d'accepter l'autopsie visée aux*

autopsie te aanvaarden, uitgevoerd. Hierbij wordt maximaal rekening gehouden met de wensen van de ouders, in voorkomend geval de voogd, grootouders, broers en zussen, omtrent het tijdstip van de autopsie.»

Verantwoording

Er kunnen redenen zijn waarom het onmogelijk is een autopsie binnen de 48 uur na het overlijden uit te voeren. In ieder geval moeten de ouders, bij ontstentenis voogd, grootouders of broers en zussen, de tijd krijgen om sereen over het al dan niet geven van een toestemming te beslissen, ook wanneer zulks meer dan 48 uur vereist. Eens de beslissing tot aanvaarding van de autopsie genomen is, dient met de wensen van de ouders rekening gehouden te worden wat het tijdstip van uitvoering van de autopsie betreft. Bij voorkeur wordt het tijdstip van autopsie in samenspraak vastgelegd.

articles 3 ou 5 aura été prise. Il convient à cet égard de tenir compte au maximum des souhaits des parents et, le cas échéant, du tuteur, des grands-parents, des frères et sœurs, pour ce qui est du moment de l'autopsie.»

Justification

Il se peut, dans certaines circonstances, qu'il soit impossible de pratiquer l'autopsie dans un délai de 48 heures après le décès. Il est souhaitable, dans tous les cas, que les parents et, à défaut le tuteur, les grands-parents ou les frères et sœurs, disposent de suffisamment de temps pour réfléchir sereinement avant de donner ou non leur permission, même si cela nécessite plus de 48 heures. Lorsque la décision d'accepter l'autopsie a été prise, il convient de tenir compte des souhaits des parents pour ce qui est du moment où l'on pratiquera l'autopsie. Le moment auquel l'autopsie sera pratiquée sera fixé de préférence d'un commun accord.